

สรุปรงานด้านสุขภาพ สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์ ปีงบประมาณ 2560

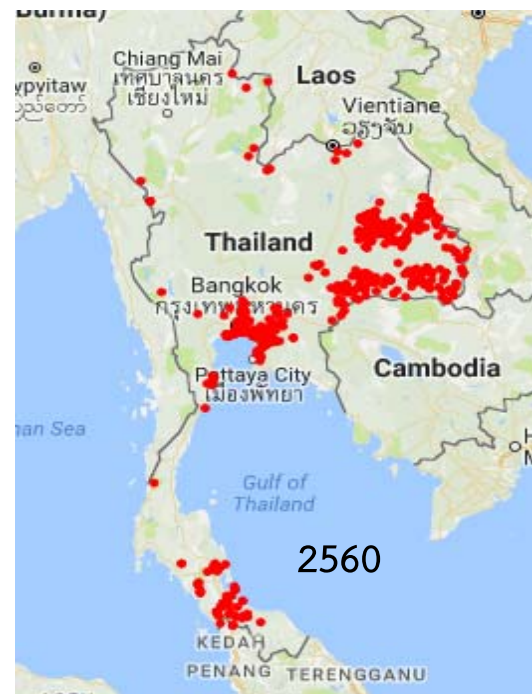

สถานการณ์โรคพิษสุนัขบ้าในสัตว์ ปี 2559 – 2560

ข้อมูล ณ วันที่ 1 กันยายน 2560

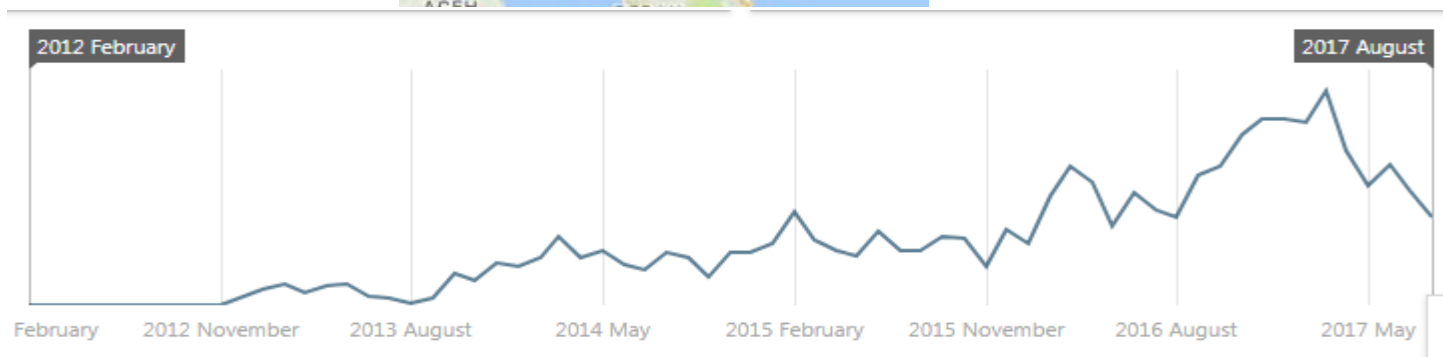

- จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 8,674
- จำนวนตัวอย่างที่พบโรค 613 (7.07%)
- จำนวนตำบลที่ส่งตัวอย่าง 5,726
- จำนวนตำบลที่พบโรค 306

- จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 5,972
- จำนวนตัวอย่างที่พบโรค 512 (8.57 %)
- จำนวนตำบลที่ส่งตัวอย่าง 4,676
- จำนวนตำบลที่พบโรค 395

ที่มา: www.thairabies.net

การเสริมสร้างภูมิคุ้มกันโรค

กรมปศุสัตว์	อปท	สถานพยาบาล	หน่วยงานอื่น
<p>813,135 ตัว</p> <p>วัคซีนเก่า 2559 = 372,765 ตัว</p> <p>วัคซีน 2560 = 440,370 ตัว (จากเป้าหมาย 1,000,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 44.03)</p>	1,641,008 ตัว	125,403 ตัว	148,100 ตัว

ปัญหาและอุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
การสร้างภูมิคุ้มกันไม่ได้ตามเป้าหมาย	กรมปศุสัตว์ได้รับแจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาขอเรียกเก็บคืนวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า กรมปศุสัตว์จึงได้ดำเนินการเรียกเก็บคืนวัคซีนดังกล่าวจากภูมิภาคและมีการชดเชยวัคซีนจากบริษัท แต่ก็ไม่เพียงพอตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	มีการทดสอบคุณภาพวัคซีนก่อนการส่งมอบ

การลดสัตว์พาหะ โดยการทำหมัน

ดำเนินการได้ 181,066 ตัว แบ่งเป็น

กรมปศุสัตว์	อปท	สถานพยาบาล
143,146 ตัว (จากเป้าหมาย 80,000 ตัว คิดเป็นร้อยละ 178.93)	21,361 ตัว	51,468 ตัว

ปัญหาและอุปสรรค	สาเหตุ	แนวทางการแก้ไข
การสร้างภูมิคุ้มกันไม่ได้ตามเป้าหมาย	กรมปศุสัตว์ได้รับแจ้งว่าสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาขอเรียกเก็บค่าน้ำวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า กรมปศุสัตว์จึงได้ดำเนินการเรียกเก็บค่าน้ำวัคซีนดังกล่าวจากภูมิภาคและมีการชดเชยวัคซีนจากบริษัท แต่ก็ไม่เพียงพอตามเป้าหมายที่กำหนดไว้	มีการทดสอบคุณภาพวัคซีนก่อนการส่งมอบ

การลดสัตว์พาหะ โดยการฉีดยาคุมกำเนิด

	เป้าหมาย (ตัว)	ผลการดำเนินโครงการ (ตัว)	คิดเป็น ร้อยละ
จำนวนสัตว์ที่ได้รับการควบคุมประชากร โดย การฉีดยาคุมกำเนิด	500,000	139,228	27.85

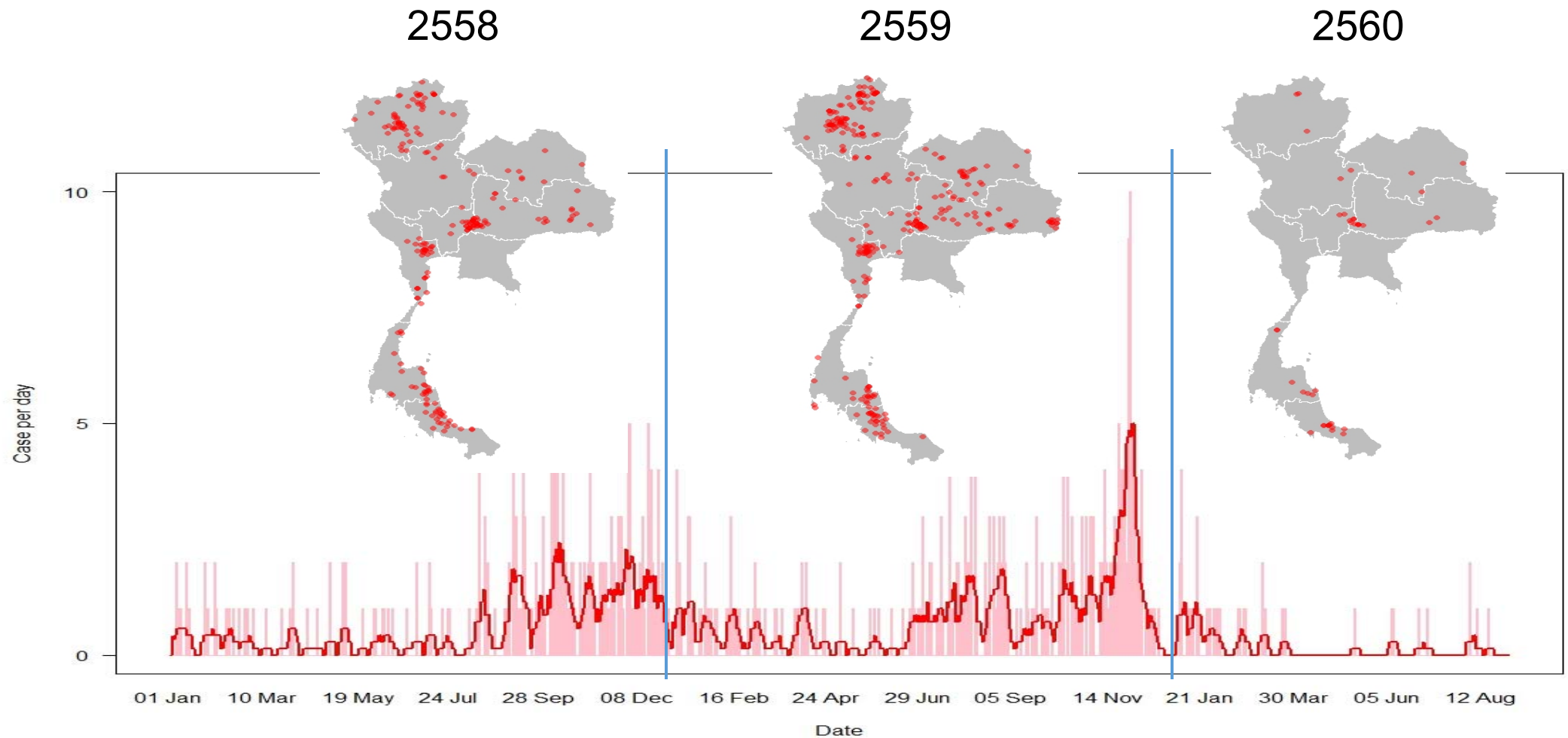
การฉีดยาคุมกำเนิดไม่ได้ตามเป้าหมาย เนื่องจาก การฉีดยาคุมมีผลกระทบต่อระบบสืบพันธุ์ของสัตว์ จึงปรับเปลี่ยนงบประมาณดำเนินการผ่าตัดทำหมันแทน

วิเคราะห์การระบาดของโรคปากและเท้า เปื่อยในประเทศไทย

สำนักควบคุม ป้องกันและบำบัดโรคสัตว์

กรมปศุสัตว์

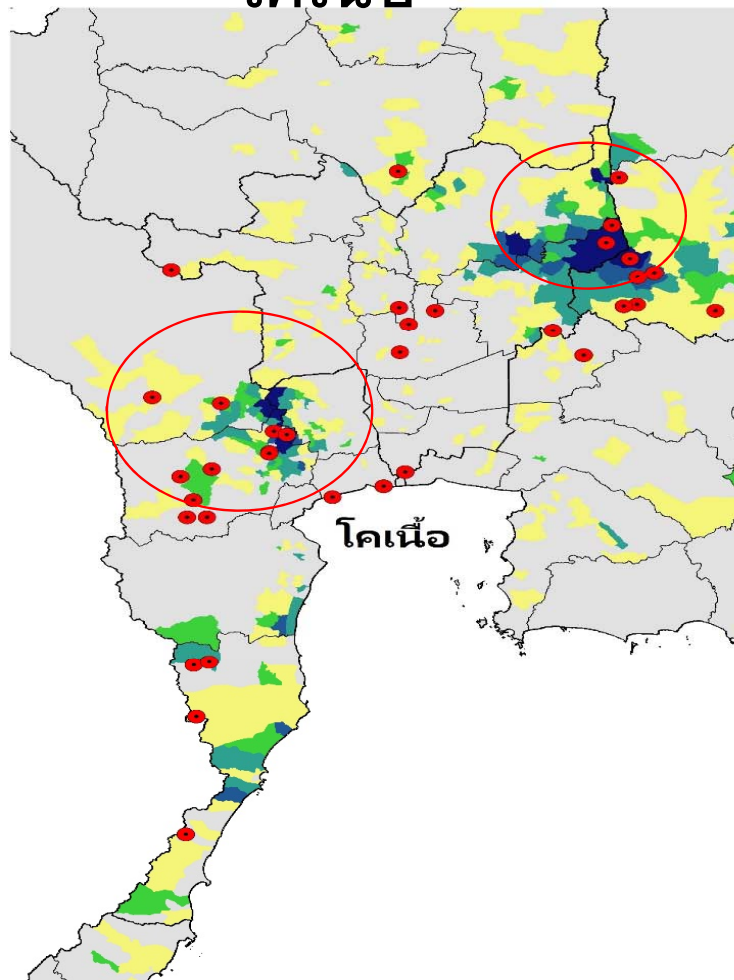
สถานการณ์โรคปี 2558-2560

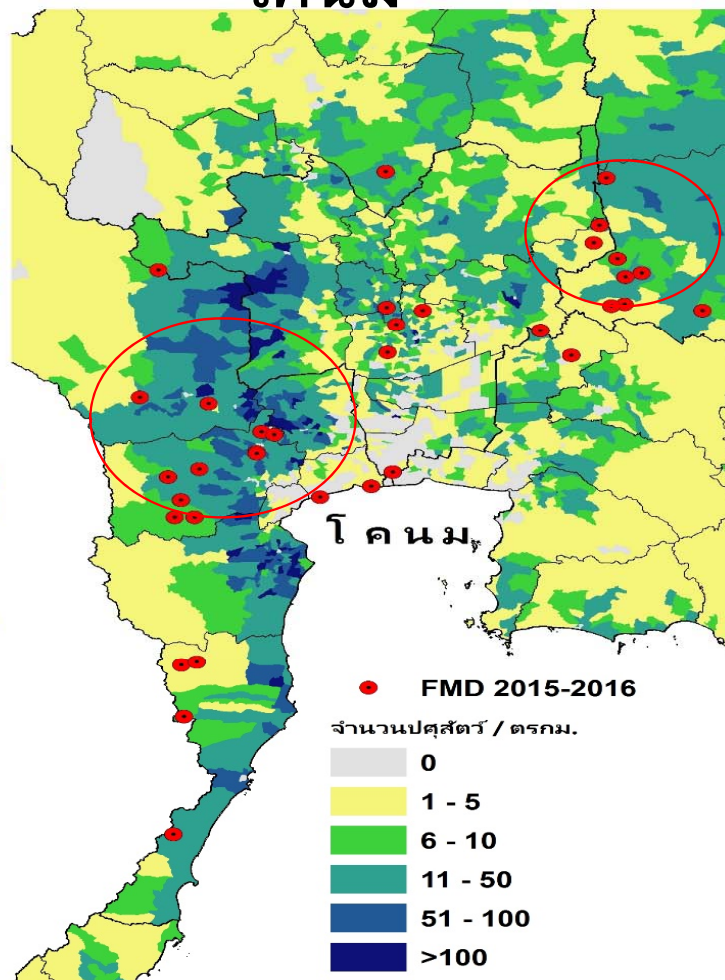

เปรียบเทียบจุดพบFMD กับพื้นที่เลี้ยงปศุสัตว์หนาแน่น

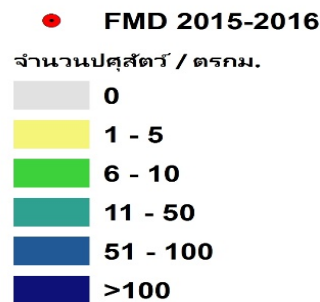
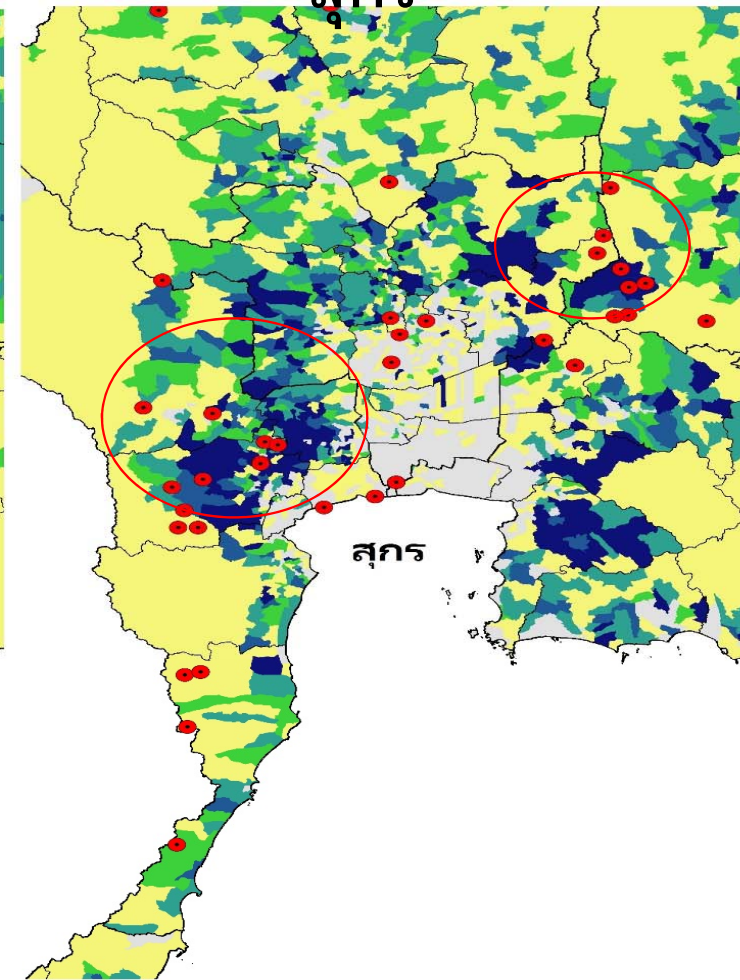
โคเนื้อ

โคนม

สุกร

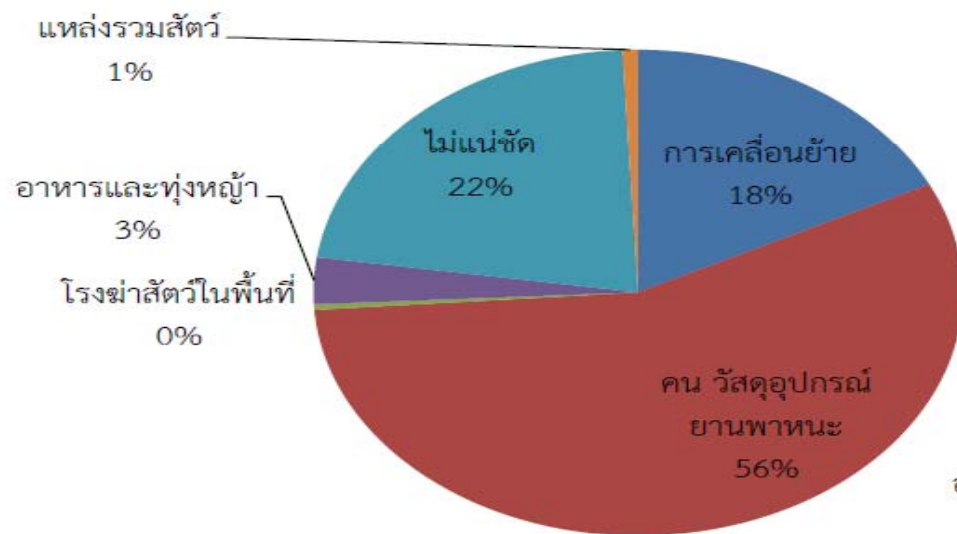

วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการระบาดเชิงพื้นที่ ปี 2558-2559

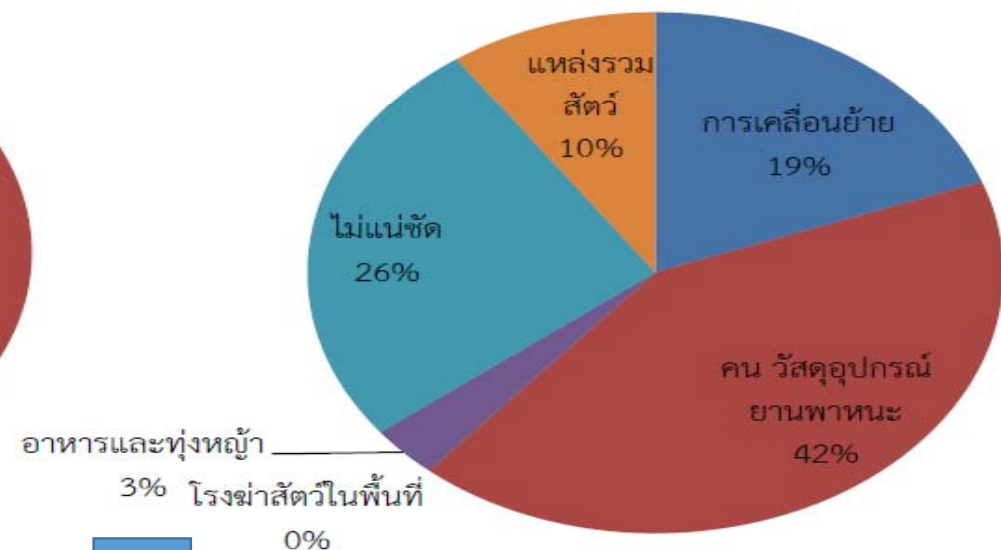
- มีการระบาดจากตำบลข้างเคียงที่เกิดโรค
- ระบาดมากในตำบลที่มีถนนสายหลักผ่าน
- มีความหนาแน่นของโคนมมาก
- มีความหนาแน่นของโคเนื้อมาก
- มีความหนาแน่นของสุกรมาก
- สัมพันธ์กับอุณหภูมิ (ช่วงที่อุณหภูมิต่ำ — มีการระบาดมาก)
- มีการเคลื่อนย้ายสัตว์มาจากพื้นที่ข้างเคียงตำบลที่เกิดโรค

สาเหตุการเกิดโรคปากและเท้าเปื่อยในปี 2559 ถึงปัจจุบัน

สาเหตุการเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย ปี 2559

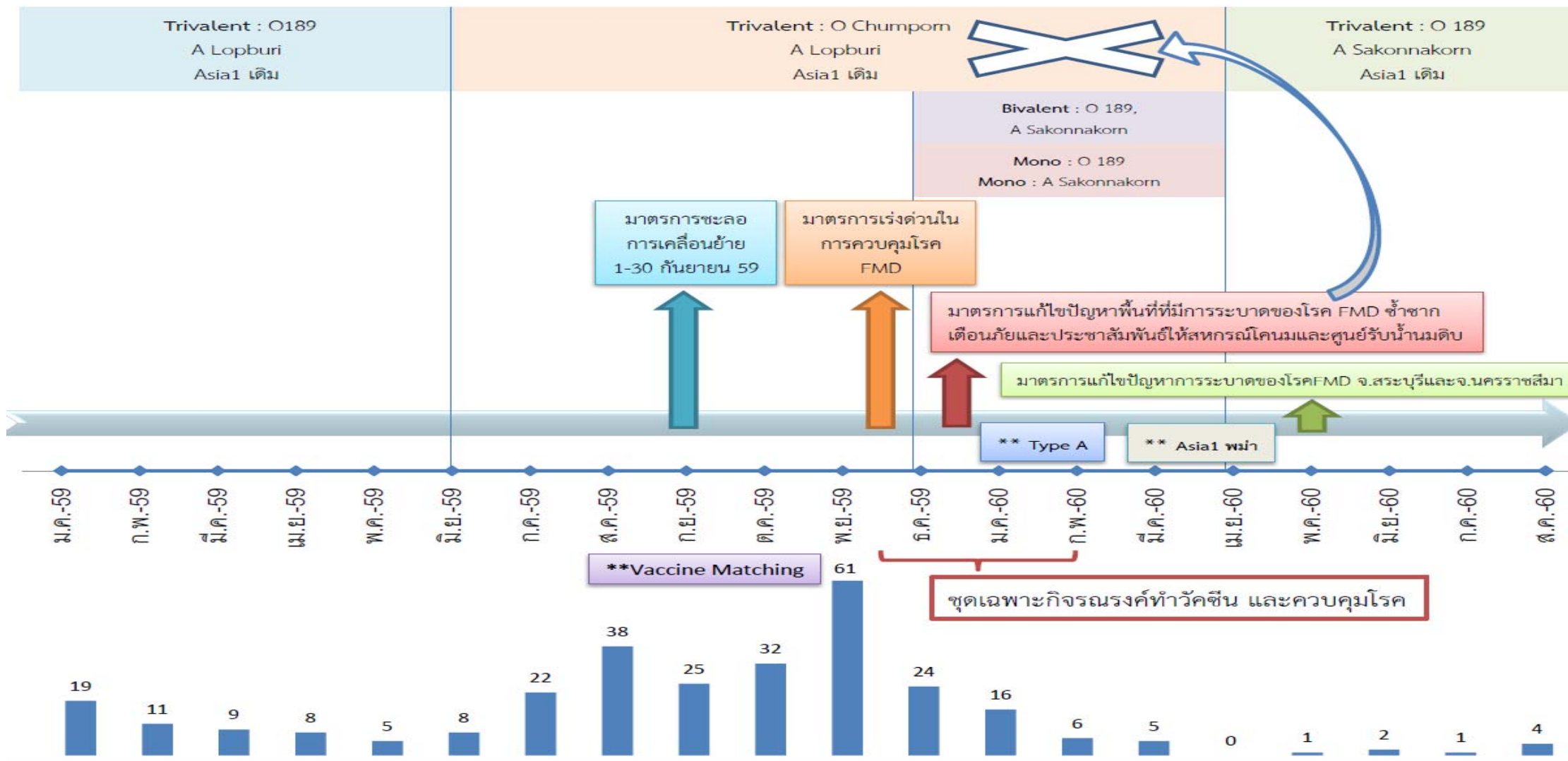

สาเหตุการเกิดโรคปากและเท้าเปื่อย ปี 2560

ระบบการป้องกันโรคเข้าฟาร์มไม่ดี

มาตรการที่ดำเนินการในช่วงที่ผ่านมา

แนวทางการดำเนินงานของ สคบ. เพิ่มเติม
และควบคุมโรคอย่างยั่งยืน

เพื่อการป้องกัน
ตามนโยบาย Thailand 4.0

- พัฒนาระบบเฝ้าระวังโรค

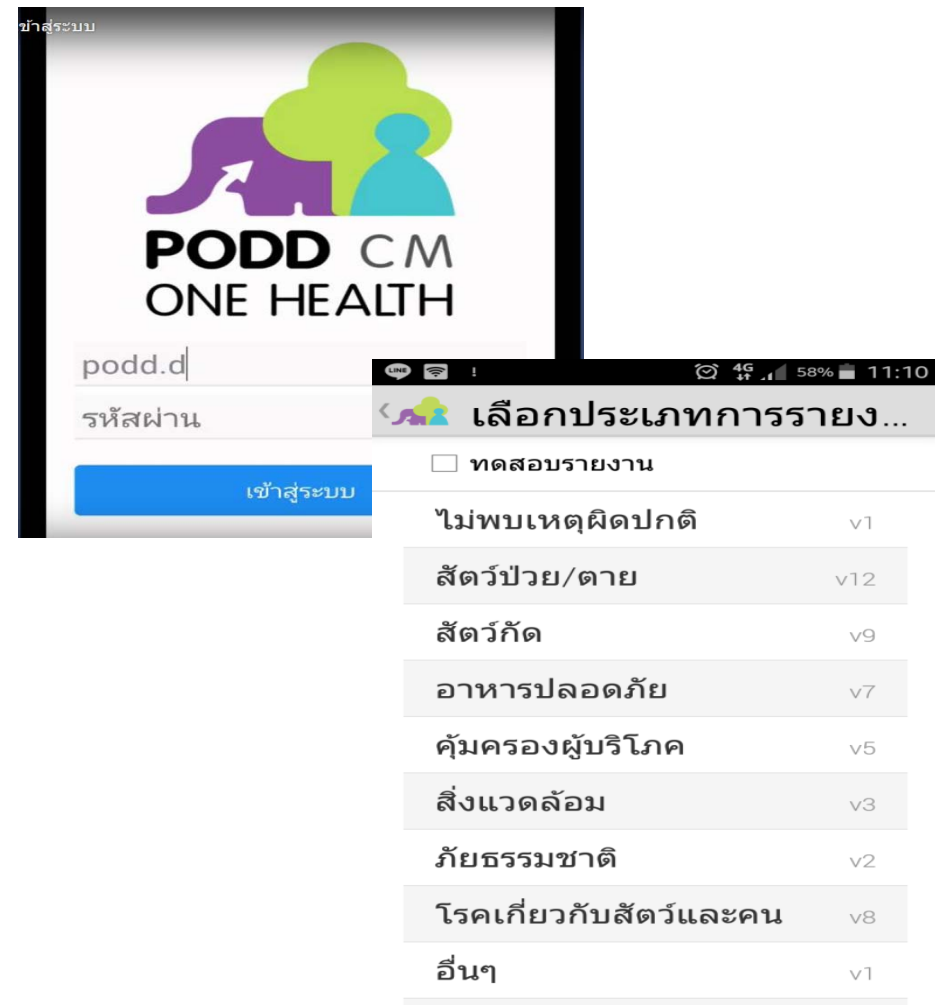
- แอปพลิเคชันรายงานโรค สำหรับเกษตรกร (PODD)
- ระบบพยากรณ์โรคล่วงหน้า

- พัฒนาระบบการป้องกันโรคเข้าฟาร์ม

- แอปพลิเคชันประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกร สำหรับเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์ (Smart pig)

แอปพลิเคชันรายงานโรค สำหรับเกษตรกร (PODD)

- พัฒนาโดย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับ กรมปศุสัตว์ และหน่วยงานอื่นๆ
- จุดประสงค์เพื่อแจ้งโรคและเหตุการณ์ผิดปกติต่างๆ โดย **ชุมชน** เช่น สัตว์ป่วย/ตาย ภัยธรรมชาติ อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
- เริ่มทดลองที่เชียงใหม่ และขยายไปพื้นที่อื่นๆ เช่น เชียงราย ขอนแก่น
- ทดสอบการเชื่อมโยงข้อมูลแจ้งสัตว์ป่วย/ตายมายัง **E-smart surveillance** ของกรมปศุสัตว์

ระบบพยากรณ์พื้นที่เสี่ยงล่วงหน้า

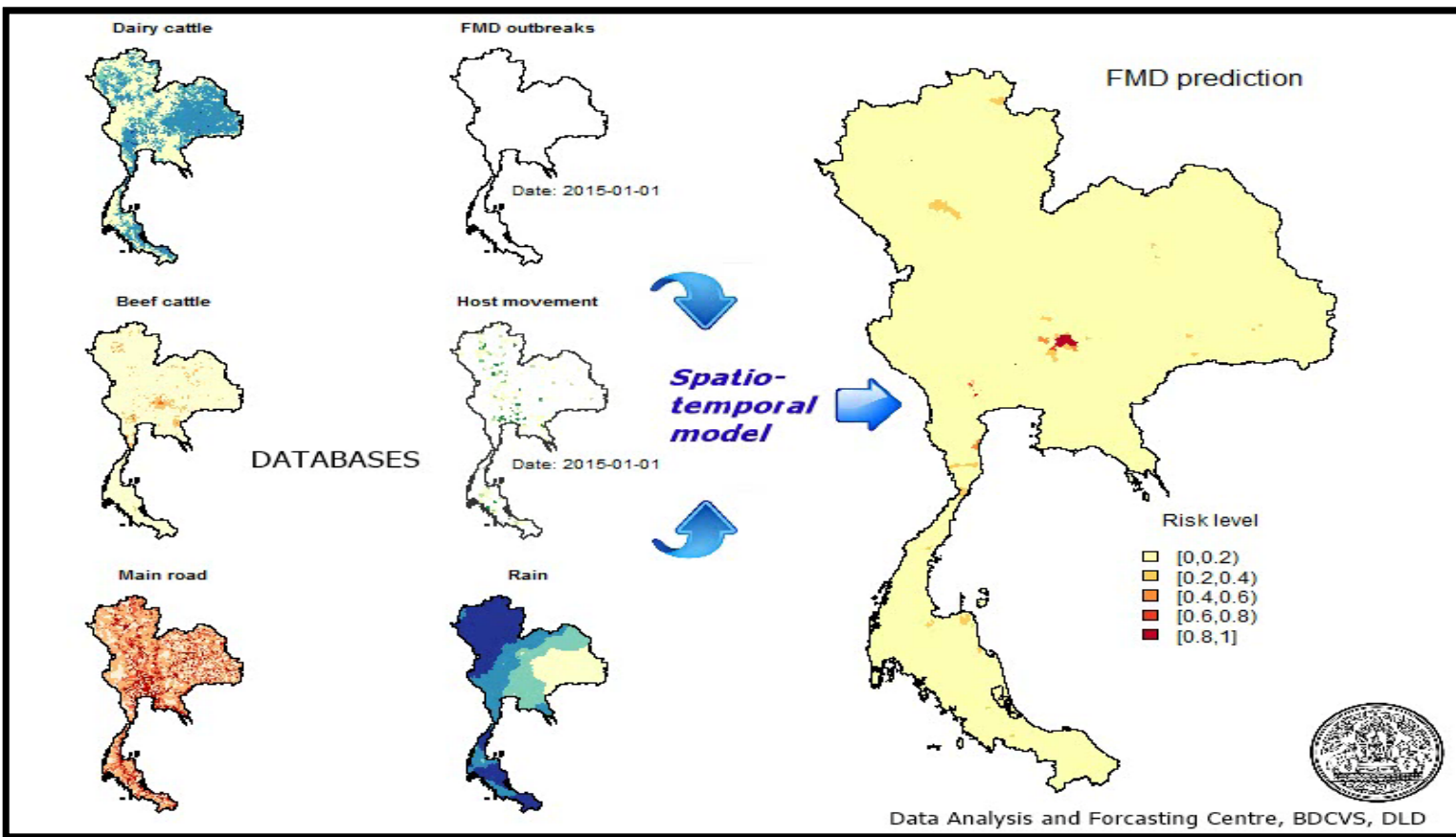
เชื่อมโยงฐานข้อมูล

วิเคราะห์อัตโนมัติ

แสดงผลพื้นที่เสี่ยง

ใช้วางแผนในการป้องกัน
และควบคุมโรคแบบ
บูรณาการ

แอปพลิเคชันประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกร

For **Smart officer**

ประเมินการจัดการฟาร์ม

แสดง ความเสี่ยง

แนะนำปรับ

แบบประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรจากโรคติดต่อ

ข้อมูลพื้นฐานฟาร์ม

ชื่อฟาร์ม

เลขบัตรประชาชน

ชื่อ(ไม่ต้องใส่คำนำหน้าชื่อ)

นามสกุล

เบอร์โทรศัพท์

E-mail

☐ เพศชาย ☐ เพศหญิง

--เลือกจังหวัด-- --เลือกอำเภอ-- --ตำบล--

ระบุจำนวนสุกร..

สุกรพื้นเมือง สุกรพันธุ์ ฟองพันธุ์

แม่พันธุ์ หมูขุน ลูกสุกร

จำนวนสุกรทั้งหมด

จำนวนโรงเรือนที่มีทั้งหมด

ผลการประเมิน	
โรคสมองอักเสบนิปาห์	
คะแนน	4.48
ระดับความเสี่ยง	สูง
โรคปากและเท้าเปื่อย	
คะแนน	3.96
ระดับความเสี่ยง	สูง
ระดับ	ผลการประเมิน
< 1.5	ความเสี่ยงต่ำมาก
> 1.5 - 2.5	ความเสี่ยงต่ำ
> 2.5 - 3.5	ความเสี่ยงปานกลาง
> 3.5 - 4.5	ความเสี่ยงสูง
> 4.5	ความเสี่ยงสูงมาก
ต่อไป	

Saving screenshot...

แบบประเมินความเสี่ยงฟาร์มสุกรจากโรคติดต่อ

ย้อนกลับ

FMD

ควรห้ามนำยานพาหนะที่ยังไม่ผ่านการทำลายเชื้อโรคเข้าใกล้โรงเรือนไม่น้อยกว่า 20 เมตร เพื่อลดโอกาสของการนำเชื้อโรคไปยังสุกร

ควรห้ามบุคคลที่มีความเสี่ยงในการนำโรคมายังสุกรเข้าฟาร์ม เช่น คนจับสุกร พ่อค้า และบุคคลที่เข้าฟาร์มอื่นมาก่อนไม่เกิน 3 วัน หรือถ้าหลีกเลี่ยงไม่ได้ ก็ควรมีการทำลายเชื้อโรคทั้งคน, อุปกรณ์ และยานพาหนะก่อนเข้าฟาร์ม

ควรกักสุกรที่นำเข้ามาเลี้ยงใหม่อย่างน้อย 14 วัน เพื่อสังเกตอาการป่วยจากการที่สุกรนั้นมีเชื้อโรคในตัวอยู่ก่อนแล้ว และควรนำสุกรทดแทนมาจากฟาร์มที่ปลอดโรค

สรุปสาเหตุที่ทำให้ FMD ในปี 2560 มีแนวโน้มลดลง

ระดับภูมิคุ้มกัน ในฝูงเพิ่ม

- วัคซีนที่ใช้ตรงกับเชื้อในพื้นที่เกิดโรค
- สัตว์ได้รับการฉีดวัคซีนที่ครอบคลุมมากขึ้นจากการดำเนินการตามโครงการรณรงค์ฉีดวัคซีนที่เข้มแข็ง
- สถานะการระบาดสองปีที่ผ่านมาส่งผลให้ภูมิคุ้มกันจากการติดเชื้อเพิ่มมากขึ้น

ระบบป้องกัน โรคที่ดี

- เกษตรกรเห็นความสำคัญของการฉีดวัคซีนป้องกันโรคและระบบความปลอดภัยทางชีวภาพเบื้องต้น เช่น เน้นเรื่องการจัดการภายในฟาร์ม ทำความสะอาดโรงเรือน ทำลายเชื้อโรคภายในฟาร์มและรอบฟาร์ม ห้ามยานพาหนะและบุคคลภายนอกฟาร์ม
- เจ้าหน้าที่ DHHU รวมทั้งหน่วยงานอื่นๆ เช่น เจ้าหน้าที่ผสมเทียมเป็นเครือข่ายในการเฝ้าระวังโรค ทำให้รู้โรคเร็ว และควบคุมโรคไม่ให้แพร่กระจายไปในวงกว้าง

คุณภาพ อาหารสัตว์

- สัตว์สุขภาพดี กินอาหารสัตว์ที่มีคุณภาพ ทำให้มีภูมิคุ้มกันที่ดีในการป้องกันโรค

อาหารโค

